

RePub Cover Page

May 14, 2007

RePub handle: <http://hdl.handle.net/1765/1832> holds various files of the EUR dissertation by J.A. van Ast [1]

References

- [1] J.A. van Ast. *Interactief watermanagement in grensoverschrijdende riviersystemen*. Utrecht, Eburon, 2000. Lijst van begrippen.

Lijst van begrippen

Aandachtsveldenmatrix: het aandachtsveld van de milieukunde; vier onderzoeksvelden die zijn afgebakend door de verdeling in sociaalwetenschappelijke en natuurwetenschappelijke wetenschappen in verband te brengen met objectieve en subjectieve wetenschapsgebieden.

AMOEBE (Algemene Methode voor OEcologische BEschrijving): Radargrafiek die een beeld geeft van het voorkomen van een aantal indicatieve organismen in een ecosysteem, gerelateerd aan een "natuurstreefbeeld" dat als referentie geldt.

Afstroom: water dat als gevolg van de wet van de zwaartekracht naar zee loopt; de "run off".

Afval: stoffen of materialen die op een bepaald tijdstip en plaats geen economische waarde hebben.

Beleidsveranderingsmodel: cyclus van taken van waterbeheerders, verdeeld naar onderzoeks-, beleids- en beheersfase.

Debiet: hoeveelheid water die per tijdseenheid door een waterloop wordt afgevoerd.

Demand Management: beleid/beheer gericht op het beheersen van de vraag naar gebruiksfuncties van natuurlijke systemen met als doel binnen de milieugebruiksruimte te blijven.

Diffuse bronnen: plaatsen waar lozingen van geringe omvang vrijkomen die een grote spreiding in ruimte en tijd te zien geven (waardoor ze bijzonder lastig zijn om aan te pakken).

Duurzame ontwikkeling: *development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs.* [WCED, 1987: 43]; in maatschappelijke behoeften voorzien zonder in te teren op natuurlijke rijkdommen.

Ecotoop: ruimtelijk begrensde ecologische eenheden met een karakteristieke homogeniteit in een natuur- of cultuurlandschap.

Intrinsieke waarde: de betekenis die onderdelen uit het natuurlijk systeem kunnen hebben, zonder dat daar direct nut aan verbonden is.

Levensvoorwaarde: de betekenis van het milieu als conditie voor het leven.

Milieukunde: de interdisciplinaire wetenschap die zich bezighoudt met de relatie tussen mens en milieu, en met de potentiële en actuele problemen in deze relatie met als doel wegen aan te geven om deze problemen op te lossen of te voorkomen [Van Ast en Geerlings, 1995].

Opvanggebied ("catchment area"): grondgebied dat water opvangt ten behoeve van één rivier.

Puntlozing: direct aanwijsbare antropogene lozing van een zekere omvang.

Rivier: de verschijningsvorm van een zekere hoeveelheid water die over en door de bodem wordt afgevoerd naar een laagste punt (meestal de zee).

Riviersysteem ("river system"): een stelsel van waterlopen dat het water in een zeker gebied, met daaraan gebonden fysische, chemische en biologische factoren, die in samenhang een ecosysteem in stand houden.

Rivierstroomgebied ("river basin"): het geografische gebied dat wordt afgewaterd door een riviersysteem.

Run off: zie afstroom.

Streefbeeld Duurzaam Waterbeheer (interactief watermanagement): de institutionalisering van waterbeheer die op grond van de huidige kennis het beste voldoet aan de eisen die duurzaamheid stelt.

Stroomgebied ("watershed"): het gebied van waaruit al het over het oppervlak lopende water een opeenvolging van stromen, rivieren en eventueel meren volgt, tot aan een enkele riviermond, een estuarium of een delta, en zo in zee uitmondt [EU, 1999: art. 2, lid 7].

Stroomgebieddistrict: het administratief gebied van land en zee bestaande uit een of meer aangrenzende stroomgebieden, samen met de ermee geassocieerde grondwateren en kustwateren, (...) [EU, 1997: art 2, lid 1].

Supply Management: beleid gericht op het beheersen van het aanbod aan gebruiksfuncties van natuurlijke systemen om optimaal aan de vraag te

begrippenlijst

510

voldoen.

Waterbeheer: (in ruime zin: watermanagement) waterhuishouding, waarbij de zorg behalve het feitelijk beheer (fysieke maatregelen), en een juridisch beheer (vergunningen en dergelijke) tevens de daaraan voorafgaande beleidsbepaling (plan, vergunning en dergelijke) omvat [V&W, 1989: 12].

Waterconsumptie: waterverbruik.

Watergebruik: aanwenden van water zonder dat de oorspronkelijke eigenschappen aan betekenis verliezen; ofwel benutting van water op een wijze dat hergebruik mogelijk blijft.

Waterhuishouding: de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrij aanwezige water, met het oog op de daarbij betrokken belangen (art 1 Wwh).

Waterkwaliteitsbeheer: alle activiteiten gericht op het bevorderen van een gewenste hoedanigheid en deugdelijkheid van water [Van Ast e.a., 1987: 6].

Waterkwantiteitsbeheer: alle activiteiten die zijn gericht op de verdeling van waterhoeveelheden [Van Ast e.a., 1987: 6].

Waterloop ("watercourse"): verschijningsvorm van water die op basis van fysische samenhang een geheel vormt dat meestal naar een gezamenlijk eindpunt stroomt.

Watermanagement: beleid/beheer van water en van de daarop van invloed zijnde maatschappelijke processen, ondersteund door onderzoek.

Waterscheiding ("watershed")

Grenzen van een stroomgebied, het begrip "watershed" wordt ook gebruikt als synoniem van (sub-)stroomgebied.

Watersysteem: een stelsel van aan water gebonden fysische, chemische en biologische factoren die in samenhang een ecologisch systeem in stand houden.

Waterverbruik: gebruik waarna het water verloren is gegaan (verdampt, in organismen is opgenomen, in de grond gezakt), dus niet meer zonder verdere maatregelen beschikbaar is voor nieuw gebruik.

Zoekraam waterbeheer: analytisch model dat in dit onderzoek als hulpmiddel wordt gehanteerd voor de invulling van de institutionele arrangementen van duurzaam waterbeheer.

